

Lintu ja häämatkailua Kataloniassa 16.8.-1.9.2000

Janne Aalto

Email: jaaalto1@luukku.com

Viimein kesätyöt olivat ohi, ja pääsimme lähtemään häämatkallemme Espanjaan – tarkemmin Kataloniaan. Lentokoneen laskeutuessa Barcelonan kentälle näkyi jo valkoisia haikaroita lentämässä koneen meteliä karkuun – lehmähaikaroita! Retkipinnalista saatiin avatuksi kivalla lajilla. Kentällä meitä odotti ystävämme Oriol Clarabuch, joka vastapalveluksi Oulun aikaisista yhteisretkistämme oli tarjoutunut oppaaksi parin viikon mittaiselle retkellemme.

Oriol on ammattirengastaja, ja saman tien lähdettiin kiitämään 200km Barcelonan eteläpuolella sijaitsevalle Ebro-deltan rengastusasemalle. Onneksi Oriolin "pösössä" oli ilmastointi, sillä lämpötila kohosi reiluun 35 asteeseen matkatessamme kohti eteläistä Kataloniaa. Oriolin kaahatessa nopeaa, mutta paikoin maksullista moottoritietä osuivat silmiini turturikyhky ja rusotasku, mutta muuten lintuja oli aamupäivällä liikenteen keskellä liikenteessä varsin vähän. Parin tunnin ajon jälkeen saavuimme suurelle Ebro-deltalle, joka näytti heti lintumaailmansa. Pienillä altailla pyöri kymmeniä valkoposkitiioja, rusko-, harmaa-, räykkä-, silkki- ja lehmähaikaroita sekä jokunen pitkäjalka. Riisipelloilla lauloi useita heinäkerttuja, ohitsemme lensi harjalintu ja editsemme kuningaskalastaja.

Asemalle saavuttuamme jakson rengastajalla David Bigasilla oli meille muutamia tervetuliaislajeja: kuningaskalastaja, rastas- sekä muutama rytikerttunen. Aseman lähiruovikoissa huusi lieju- ja luhtakanoja sekä kauempaa vesialueelta kantautuivat flamingojen karjaisut. Ensimmäinen pikkuhaikara pyrähti tornin vieritse, samalla kun valkoposkitiirat räakyivät ja heinäkerttu piipitti häiritsevänkin kovaa pihapuskien päällä. Etelänharmaalokkeja ja pikkutiioja lenteli todella paljon lahden päällä, ja merimetsot päivystivät tolppien päällä kauempana rannasta. Muutama pikkukuovi ja kalasääski muistuttivat linnuille tyypillisestä muutosta, ja kun lirojen ja metsäviklojen ja rantasiipien ääntäkin alkoi kuulua, tuntui hetken kotoisalta.

Verkkorundin ("rytkyjä", pari kuningaskalastajaa sekä mm. pikkuvarpusia ja varpusia, viherpeippoja ym.) jälkeen kipusin lintutorniin ja näin ensimmäiset yöhaikarat lentelemässä kauempana muiden haikaroiden eksyessä välillä lähemmäskin. Vesialueelta löytyi myös satoja ja satoja nokikanoja, silkki- ja pikku-uikkuja, sini- ja harmaasorsia ja punapäänarskuja. Pian myös David, Oriol ja Hanna kapusivat torniin, ja David kaivoi rutiinilla meille esiin pari sulttaanikanaa! Verkosta tuli vielä nuori rusorintakerttu Hannalle rengastettavaksi ja päivän rengastussaldoksi tuli näin 58 lintua. Tornista näkyi vielä tuhansia kottaraisia joukossaan mustakottaraisia sekä yksi kokonaan keltainen lintu – kaiketi undulaatti.

Tutustuimme tietysti myös aseman henkilökuntaan ja henkilökunnan tehtäviin, joihin kuului loukkaantuneiden tai muuten hoitoa tarvitsevien lintujen ja kilpikonniin hoitamista jne. Ennen nukkumaanmenoa ihmeteltiin vielä seinälle ilmestyneitä yögekkoja, sammakoita sekä haikaroiden, sirkkojen ja kaskaiden öisiä ääniä (David lähti kotiin jättäen meille rengastusvastuun).

Kruununokikanojen lumoissa

Aamukuudelta ponkaisin ylös muiden vielä jäädessä vetämään sikeitä. Tornin ohitti muutama kaitanokkalokki ja pitkäjalka. Lahdella parin tolpan nokkaa päivysti hietatiira. Ensimmäiselle verkkokierrokselle heräsivät sitten Oriol ja Hannakin, ja verkosta löytyi taas oikein mukavia lajeja, mm. silkkikerttu ja ruokosirkkalintu. Parin kierroksen jälkeen nappasimme Oriolin auton ja lähdimme Platja de la Marquesalle, joka on asemaa lähin valtavan Ebro-deltan merenlahdista. Kahlaajia paikalla oli (kuten oli luvattukin): satoja kuovi- ja suosirrejä, muutamia pikku- ja isosirrejä, vikloja, mustajalkatyllejä, kapustarintoja, mustapyrstökuireja mukanaan vanha punakuiri ja kuovi. Muutamia riuttatiiroja ja välimerenlokkeja lenteli myös lahdella. Paikalla oli tietysti myös valkoposkitiiraja, haikaroita, heinäkerttuja ym., joten ihmeteltävää riitti!

Muutaman tunnin keikan ja todella hikisen (+38°C) keskipäivän jälkeen kiiruhdimme takaisin asemalle toteamaan kuumuuden liaksi myös pikkulinnuille – verkot saivat roikkua tyhjinä. Vihdoin näytti olevan hyvä valo läheisen sisälahden lintujen tarkasteluun, joten käppäilin verkkolinjan läpi rantaan putkeni kanssa. Lähtiessäni kysyin Oriolilta: "Is it possible to see this here?" ja osoitin sormellani kruununokikanaa. Oriol vastasi lyhyesti ja ytimekkäästi: "Impossible". No, rannassa pistin putken pystyyn ja aloin laskea lintuja (pikku-uikkuja, punapäänarskuja ja flamingoja – en nokikanoja). Vahingossa silmiini osui kuitenkin nokikana, jolla oli kaularengas. Hassua, ajattelin, tollahan on myös punaista päässä – KRUUNUNOKIKANA!!! Vielä lähimpiä lintuja nokikanamassojen joukossa, joten ei kun hälyttämään muita! Juoksumatkalla kuului muutama sarja pussitaisen ääntä, mutta nyt se ei kiinnostanut. Oriol oli kuin puulla päähän lyöty, kun kuuli mitä olin mennyt löytämään. Ja porukalla etsimään lintua. Löysinkin linnun taas aika helposti ja aloin selostaa paikkaa muille: "Merimetsoista pikkuisen vasemmalla, narsujen takana – Little left from Phalacrocorax and behind Nettas", josta Oriol käänsi vielä katalaaniksi. Samaan aikaa Hanna horisi aivan erilaisia ohjeita linnun löytämiseksi! Pian, samalla kun katalonialaiset vihdoon löysivät linnun, huomasin toisen kruununokikanan aivan ensimmäisen vieressä ja edelleen Hanna puhui aivan omiaan! Silloin tajusin, että Hannalla täytyy olla kolmas lintu! Ja niinhän siellä oli kolme renkaallista kruununokikanaa! Linnut olivat ensimmäiset Kataloniassa 10 vuoteen ja sen edellisinkin metsästäjä joutui ampumaan ja tuomaan lintuharrastajille, ennen kuin häntä uskottiin (pää muuten oli asemalla pullossa!). Tätä edellisestä havainnosta oli kulunut jo 40 vuotta.

Illan aikana lintuja näkyi myöhemminkin vielä mukavasti, joten pinnalistaan saatiin tasaiseen tahtiin lisäystä. Iltahämärissä ruokosirkkalintu intoutui jopa laulamaan. Ennen pimeää ihmettelyn kohteena oli pieni myrkkykäärme (vaikka paikalliset olivat juuri sanoneet, ettei alueella ole myrkyllisiä eläimiä).

Aamuvarhaisella kuittasin aika kovan retkipinnan näkemällä paikallisestikin harvinaisen sarakerttusen. Päivällä tutustuimme deltan opastuskeskukseen. Ecomuseusta jatkoimme kohti Riumaria eli Ebro-joen (joka ei siis ole mikään pikku puro) suistolle, joka osoittautui aivan liikaa turistipaikaksi. Pienten ajeluiden jälkeen löysimme kuitenkin myös lintuja. Töyhtökiuruja oli joka puolella, mutta varsinaisesti lintuja löytyi suiston suunnasta: flamingoja mukanaan 8 pronssi-iibistä, pitkäjalkoja, avosetteja, sirrejä, satoja silkkihaikaroita, kolme pikkuhaikaraa, viisi ristisorsaa, selkälokkeja (useita alalajeja), mustavikloja, "pässejä", heinäkerttuja ja merellä tuhansia matkaavia etelänharmaalokkeja mukanaan muutamia välimeren- ja kaitanokkalokkeja! Palaillessamme kohti asemaa turkinkyhkyjä istui ja huusi siellä täällä.

Verkoilta päivän aikana tuli tavanomaista: pari "kunkkua", rastaskerttunen, muutama "ruokosirkkeli", rusorintakerttu, pajulintu, ruokokerttunen, haarapääsky, viherpeippo, pikkuarvunen, varvunen ja 38 "rytkyä".

Ebro-joen eteläpuolella

Seuraavana aamuna ensimmäinen verkkolintu oli etelänsatakieli, ja heti perään lähdettiin Ebro-joen eteläpuolelle, jotta parhaat lintupaikat ehdittäisiin koluamaan huolella. Pieni pysähdys jossain keskellä kaikkea sitä tasaisuutta kannatti, kun pellossa oli töyhtökiurujen ja kiurujen seassa ruokailemassa sekä pikkukiuru että lyhytvarvaskiuruja. La Tancadan kala-altailla ihmeteltiin etelänharmaalokkien määrää, räyskää sekä 80 mustanmerenlokkea ym., ennen kuin matkasimme nuottien perässä varmoille pikkukiuru- ja pääskykahlaajapaikoille. Pääskykahlaajat löytyivätkin varsin helposti. Yhdellä "aavikolla" oli vähintään 13 lintua hyönteispyynnissä. Paikalla oli äänistä päätellen myös kaikenlaisia em. kiurujakin, vain pikkukiurua ei saatu näkyviin.

Matkaa jatkettiin Salinas de la Trinitatin niemeen, jossa uiskenneltiin ja kerättiin simpukoita parin kuuman tunnin ajan samalla tietysti stajailien. Pulmussirrejä lenteli pitkin valtaisaa 7 km pitkää ja 100 metriä leveää hiekkaniemettä. Myös mustanmerenlokkeja löytyi mukavasti. Kesken pahinta väreilyä päädyimme liikkumiskieltoalueen (aivan kärjessä oli usean kilometrin mittainen linnuille pyhitetty suojelualue) rajalla sijaitsevalle piilokojutornille. Ihmeteltyämme ensin hetken tuhansia ja tuhansia välimerenlokkeja (maailman suurin yhdyskunta), aloin stajailia merelle väreilystä piittaamatta. Tulosta tuli: vanha suula ja merikihu nostivat retkipinnasaldomme jo sataan!

Hiekkaniemeltä saimme kiikareihimme vielä karikukon ja pusseihimme lisää simpukoita, jonka jälkeen suuntasimme vielä La Casa de Fustan lintupaikoille. Valitettavasti totesimme kuumuuden ja nestehukan liian koviksi, joten päätimme palata asemalle lepäämään! Iltapäivän havainnot jäivätkin ainoastaan heinätaviin ja lähes täysin albiinon varpuseen.

Toiseksi viimeinen Ebro-aamu alkoi parilla hiljaisella verkkokierroksella, joiden jälkeen lähdettiin Oriolin ja parin paikallisen lintuharrastajan (joista toinen, Josep-Maria oli tullut harjoittelemaan rengastusta) kanssa tutustumaan vielä deltan uusiin lähikolkkisiin. El Canalotissa nähtiin kolme harjalintua, mustakottaraisia, 45 pitkäjalan parvi, mustaviklo, tundrakurmitsa, ruskohaikaroita, flamingoja, heinä- ja silkkikerttuja sekä sokerina pohjalla muuttava välimerenhaukka.

Toisella puolella El Canalotia näimme lisää kurmitsoita, mustapyrstökuireja, suokukon ja 26 kuovia (joista viimeiset olivat paikallisista mielenkiintoisimmat), satoja riuttatiroja ja välimeren- ja muita lokkeja, kolme meriharakkaa ja kaksi merikihua (merikihut olivat paikallisille tosi hienoja), sirrejä, rusko- ja harmaahaikaroita ja 80 mustajalkatylliä! Illalla asemalle olivat saapuneet ensimmäiset kruununokikanabongarit, ja kun illan viimeiseksi verkkolinnuksi saatiin kauan odotettu heinäkerttu, joka oli aiemmin vain hivotellut verkkoa, olimme valmiit yöpuulle.

Hämärän lintuja

Aamulla lähdimme sitten ajamaan kohti 20 km Barcelonasta pohjoiseen sijaitsevaa Premia de Maria, Oriolin kotikaupunkia. Heti perille saavuttuamme lähdimme stajajaan läheiselle kymmeniä kilometrejä pitkälle uimarannalle merilintuja. 45 minuutin stajaus tuotti tulosta:

kaksi suulaa, välimerenlokkeja sekä keltanokkaliitäjän. Staijin jälkeen suuntasimme kohti seuraavaa etappia, jonka Oriol oli kavereineen suunnitellut – kehrääjärengastusta. Tianassa sijaitsevalle kukkulalle saavuttiin noin tuntia ennen hämärää, ja ihmeteltävää riitti. Närhiä, jotka olivat huomattavasti meikäläistä tummempia, räähkyi puissa, alppitervapääskyjä lenteli taivaalla, rusko-, rusorinta- ja samettipääkertut ääntelivät puskissa, töyhtötintti piipitti alhaalla metsässä, vihertikat huusivat ylhäällä kukkulan laella ja punapyyt ääntelivät alhaalla pellolla! Ei siis tiennyt miten päin olla! Verkkoja kuitenkin piti alkaa pystyttää ennen kuin pimeys saapui. Apuna meillä oli Raul-niminen rengastajajarjoittelija Boida-koiransa kanssa.

Ensimmäiset kehrääjät saapuivat hipomaan verkkoja jo ennen kuin atrappinauha oli laitettu päälle. Myös minervanpöllö alkoi huudella lähistöllä, joten ei muuta kuin nauha sillekin soimaan. Linnut jäivät kuitenkin vähiin. Onneksi saimme sentään yhden kehrääjän verkosta, mutta ruosteniskakehrääjästä ei nähty vilaustakaan. Minervanpöllöt tulivat kyllä istuskelemaan kuunvalossa näkyviin atrapin viereen, mutta verkkoon asti nekään eivät suostuneet menemään.

Vic – rengastusta ja pinnailua

Seitsemäs retkipäivämme oli varattu turismille. Junalla matkattiin Barcelonaan, jossa käytiin goottilaisessa kaupunginosassa Barri Goticissa ja La Seun katedraalissa, La Sagrada Familiassa sekä tietysti shoppailemassa. Toki lintujakin päästiin katsomaan Parc de la Ciutadellassa, jossa pesi satoja munkkiaratteja. Iltapäivällä pakkasimme tarvittavat tavarat mukaan ja lähdimme kohti tuntematonta! Tiesimme vain sen, että edessä oli rengastusta, yöpymispaikka olisi ja että seuraamme liittyisi muitakin rengastajia. Oriol oli suunnitellut kaiken valmiiksi.

Niinpä körötimme ohi nokivaristen kohti pohjoista ja Vic-nimistä kaupunkia (Josep-Marian ja Raulin kotikaupunkia). Illalla tapasimmekin Josep-Marian, Raulin sekä uudet apurimme Alexin ja Jepin ja suuntasimme kyläpöytärengastuskokeilun (kuulimme kyllä) ja ruokailun jälkeen Ter-joelle asentamaan verkkoja valmiiksi aamua varten.

Autot jätettyämme kuulimme mehiläissyöjän ääntä, mutta sitten tuli pimeys. Verkkoja pystytettiin sitten naru-bambunvarsi-virityksin pari tuntia säkkipimeässä ja todella hankalakulkuisessa maastossa. Yöpymään menimme vanhan koulun lattialle, ja vaikkei majapaikka ollutkaan mukavuuksilla pilattu, nukkumatti saapui nuijineen ja eetteripulloineen varsin nopeasti.

Josep-Maria huolehti armeijamaisesta herätyksestä, vaikka tuntui, ettei vielä ollut ehtinyt laittaa edes silmiä kiinni. Pian oltiinkin jo ihmettelemässä kuivaa joen pohjaa, jossa kulkivat komeasti koko joen poikki kahdesta kohtaa verkkolinjat! Verkoissa kellui jo joitakin sipejä, pikkutylli, väiskejä ja virta-sellaisia, mustapääkerttu, punarinta, laulu- ja mustarastas sekä tinttejä. Äänessä olivat peukaloiset, silkkikertut ja tiklit, joita lenteli valtavia parvia edestakaisin. Mehiläissyöjiä, uuttu-, turkin- ja turturikyhykyjä näkyi myös sekä muuttavat hiiri- ja muuttohaukka. Kukankeittäjäkin luikautti kuin moikatakseen Oriolia (Oriol = kataloniaksi kukankeittäjä). Verkoilta kiikutettiin ihmeteltäväksemme silkkikerttuja, lisää virtäväiskejä, lehtokerttu, nuori harakka, tikli ym. Lähipuista löytyi etelänpuukiipijä. Pian oli kuitenkin aika jatkaa paikallisten meille suunnittelemissa minuuttiaikataulussa ja pakata verkot.

Nyt suuntasimme Raulin kotiseudulle Vicin maaseudulle. Ensin bimbottiin (=elis) pensassirkkuperhe ja sitten saavuimme hylätyn näköiselle vanhalle talolle keskelle peltoja. Arvasimmekin jo, mitä tuleman piti. Samalla kun muut olivat menossa sisään taloon etsimään "merkkejä", pölähti tornipöllö ikkunasta lentoon ja lensi suoraan ylitsemme talon nurkan taa. Vain Hanna ja minä näimme linnun! Lintua etsiessämme läheisestä junatunnelista löytyi "vain" kaksi kuollutta tornipöllöä. Pelloilla oli kyllä muuten lintuja: mustapäätaskuja, punapäälepinkäisiä, käenpiika ja vilahtipa lennossa vielä 3 punapyytäkin, joten ei voinut valittaa.

Seuraavaksi oli Josep-Marian vuoro toimia oppaana, kun suuntasimme eräälle 1100 metriä korkealle nyppylälle. Sullouduimme kaikki Josep-Marian maasturiin, jolla ajoimme ylös saakka säikytellen pari kangaskiurua lentoon. Taaskaan ei tiedetty mitä etsiä, mutta Hanna ainakin huomasi paikan olevan otollinen fossiilien keräämiseen. Minä taas aloin stajata ylös, alas ja sivuille tuloksena mehiläishaukka, muuttohaukkoja sekä kalliopääskyjä. Samaan aikaan Hanna, Josep-Maria, Oriol ja Jepi tutkivat nenä maassa fossiileja. Muutama fossiili löytyikin, mutta Jepi teki mielenkiintoisimman löydön, kun hän yhytti erään kiven alta pienen skorpionin! Lintuja, joiden takia olimme ylös tulleet, ei kuitenkaan näkynyt. Pesä oli kyllä edelleen paikoillaan vuorenjyrkänteellä – asuja olisi ollut pikkukorppikotka! Me jouduimme tyytymään kouralliseen fossiileja sekä pariin tulipäähippiäiseen.

Pnaen lintuparatiisi

Aikailemaan ei kuitenkaan jääty, vaan piti jo kiirehtää kohti seuraavaa rastia eli Park Natural dels Aiguamolls Empuriana. Apujoukot hyvästeltiin, ja matka jatkui taas kohti rannikkoa. Sant Pere Pescasorissa tavattiin taas uusia ihmisiä. Oriolin pomo – Katalonian kovin rengastaja – Gabriel Gargallo oli jo paikallisen hotellin ravintolassa meitä odottelemassa. Syötiin upeat yösapuskat ennen kuin matkattiin luontokeskukselle, josta meille oli järjestetty majapaikka. Yöllä ehdimme vielä kuulemaan paksujalan kiekaisut ennen kuin hyydyimme ansaitulle levolle.

Aamulla heräsin taas ennen muita ja kuulin muutaman paksujalan sekä minervanpöllön, ennen kuin muut nousivat. Kattohaikaroita oli myös miehittämässä valotolppia. Etelänsatakielet yrittivät jopa hieman laulaakin, ja tiklejä oli joka paikassa. Tavallista linnustoa edustivat monenlaiset haikarat, turkinkyhkyt, silkkikertut jne. Lähimmällä lintutornilla ei aamun pikakäynnillä näkynyt lintuja, peuroja kylläkin.

Piakkoin starttasimme kohti yhtä maan parasta pikkulintupaikkaa, joka oli muutamaa viikkoa aiemmin palanut valtavassa metsäpalossa, josta oli uutisissa Suomessakin. 10km x 6km kokoinen alue oli palanut lukuun ottamatta pieniä kaistaleita siellä täällä. Tuhkan ja noen keskellä pystytimme sitten verkkoja tarkoituksena houkutella niihin samettipää- ja orfeuskerttuja. Etelänsatakieliä ja samettipääkerttuja olikin maastossa varsin mukavasti. Orfeuskertusta ei kuitenkaan nähty vilaustakaan (no, ehkä yksi vilautus), mutta samettipääkerttuja rengastettiin 9 lintua – kaikenpukuisia ja -ikäisiä. Paikalla näkyi myös vaaleakiitäjiä, pensassirkkuja, nuori punapäälepinkäinen sekä kruununa käärme kotka ja vuorikotka samassa rundissa ja komeasti, mutta meidän piti taas rientää.

Matkamme jatkui nyt kohti Cap de Creusin kivikkoista niemenkärkeä. Saimme huomata, että karusta niemenkärjestä lintujen löytäminen ei ollut lainkaan helppoa. Kuitenkin noin puolen tunnin koluamisen jälkeen löysimme samalta huipulta sekä sinirastaan että kivikkokiuruparin! Kalliokyyhkyjä näkyi myös muutamia – pulusta elis! Kalliopääskyjä ja

vaaleakiitäjiä saimme myös ihmetellä varsin läheltä, kun ne taiturimaisesti temppuivat tuulen pyörteissä. Rantakiviltä löytyi muutama karimetso istuskelemasta ja näinpä yhden muuttavan rusotaskunkin. Mustatasku jäi kuitenkin puuttumaan kovasta yrityksestä huolimatta.

Bongausta parhaimmillaan

Iltapäivällä olimme taas "opparilla", jonne olimme sopineet tapaamisen paikallisen lintuvastaavan kanssa, joka lähti opastamaan meille linturetkeä. Eli nyt alkoi bongaus! Ja eipä kauaa mennytkään, kun ensimmäinen pinna – nuori sininärhi – löytyi erään puun latvasta istuskelemasta. Pian löytyi toinen langalta ja vielä kolmas. Näkyipä matkalla aikuinen punapäälepinkäinenkin, haukkoja sekä taas bongaus – mustaotsalepinkäinen. 40 lehmähaikaran parvi ja käpytikka nähtiin ohimennen ennen seuraavaa kohdetta nimeltään osmankäämikerttunen. Moinen löytyi jo ennen kuin oltiin kunnolla edes pelipaikoilla. Samalla näkyi ihme kyllä vasta ensimmäinen ja myöskin viimeiseksi jäänyt harmaasirkku, mustapäätaskuja, töyhtökiuruja, mehiläissyöjiä ym. Illan viimeinen ihmeellisyys koettiin, kun eräällä pellolla oli kokonaista 32 paksujalkaa ruokailemassa! Illalla Oriol lähti tyttöystävänsä luo yöksi, ja me jäimme auttamaan paikalle tullutta rengastajaa Juan-Carlosia verkkojen laitossa. Urakkaa riittikin, sillä oli pimeä, eikä meillä ei ollut taskulamppua mukana! Nukkumaankin silti lopulta päästiin.

Aamu käynnistyi taas nihkeästi, mutta uudella innolla oltiin pian matkalla laittamaan loput verkot, joita ei oltu saatu pimeässä paikoilleen. Verkoissa killui jo pari etelänsatakieltä, varpusia sekä mustapäätasku. Nuolihaukka ja muutama fasaani kartuttivat taas pohjatonta pinnasäkkiämme. Kesyä "ciconiaa" kuvattiin parista metristä. Ehdimme kuitenkin kiertämään verkot enää kerran, kun taas piti säännätä bongausreissulle. Verkosta ehti tulla vielä toinen mustapäätasku, kunkku ja heinäkerttu.

Oriolkin oli jo uutta tarmoa täynnä meitä odottamassa ja taas menttiin. Heti alkumatkasta hidasteltiin ja etupenkkiäiset mutisivat jotain clamatorista – mikä lie sininärhi taas (lattarit olivat jo hieman sekaisin). Ajelimme ympäriinsä liikkumiskieltoalueilla nähden harjalintuja ja kymmeniä mehiläissyöjiä, kun yhtäkkiä Oriol huusi: "Clamator!". Vasta kun näimme linnun tajusimme, että töyhtökäkihän tuo on!

Autioilla rannoilla näkyi toistasataa mehiläissyöjää, mustajalkatyllejä ym., ja löytyihän viimein ensimmäinen *Lanius meridionalis* eli mikä lie isolanttu... Samalla kierroksella näimme vielä tavallisen käen, kuhankeittäjäkoiraan, käärme kotkan, vihertikkoja, flamingoja, pikkulepinkäisen ym. ym. Juan-Carlos kiikutti meille ihmeteltäväksi ilmeisesti autoon törmänneen, mutta varsin reippaan oloisen harjalinnunkin, jota päästiin hipelöimään ja kuvaamaan.

Paluumatkan aluksi tarkastettiin vielä yksi kolkka luonnonsuojelualueesta – ja taas kannatti! Sultaanikanoja oli ainakin 16, joitakin flamingoja, punasotkia, heinätavi, sirrejä joukossaan paikallisesti harvinainen lapinsirri, paljon muita kahlaajia, 42 kattohaikaran parvi sekä pari kyhmyjoutsenta, puhumattakaan mehiläissyöjistä ja mustapäätaskuista.

Matkalla kohti Premiaa päätimme pistäytyä tutustumassa Oriolin perheen kesämökkiin. Ei se mikään mökki ollut, linna se oli! 400-neliöinen, 800 vuotta vanha rakennus, mutta mikä parasta, sijainti oli vain 30 km Barcelonasta ja silti aivan uskomattoman luonnon keskellä. Yritimme löytää paikalta mm. taiturikultarintoja, mutta ensimmäinen lintu, jonka ääntä ehdin

hieman ihmettelemäänkin, osoittautui aleksanterinkaijaksi. Rinnemetsiköstä löytyi etelänpuukiiپیجیتä ja pelloilta keltahempvoja. Jollei olisi ollut iltapäivä, niin ties mitä sieltä olisi löytynyt...

Kotkajahtia vuoristossa

26.8. aamulla paineltiin pohjoiseen lähikaupunkiin Mataroon (200 000 as.) vuokraamaan auto, taas Oriolin avustamana, sillä paikalliset eivät todellakaan koskaan osanneet englantia! Pian oltiinkin matkalla "honeymoonillemme" Pyreneille kaksistaan.

Montserratin luostarivuori ohitettiin vauhdikkaasti, eikä edes auton editse lentänyt ruostepääsky saanut meitä vitkastelemaan, sen verran huiput kiittelivät jo silmissä! Matkan varrella kuvasimme 40 lehmähaikaran parvea, näimme sininärhen, punapäälepinkäisiä ja retkipinnoihin saatiin lisättyä tavallisia pohjoisen lajeja. Ensimmäisten suurten vuorten kohdalla päätimme pysähtyä syömään, kun paikallinen ravintola näytti tavoista poiketen olevan auki meillekin sopivaan ruoka-aikaan. Ensimmäiset hanhikorppikotkat kaartelivat vuortenrinteiden yläpuolella, alppitervapääskyt, nokivarikset ja pari maakotkaa hoidettiin vielä ruokapaikalta ennen kuin matka taas jatkui. Seuraaville korppikotkille ei enää ollut juuri aikaa, kun ennen kuutta piti ehtiä lunastamaan varaamamme hotellihuone Pont de Suertin pikkukaupunkiin.

Viihtyisässä ja hyvin halvassa hotellihuoneessa nukutun yön jälkeen suuntasimme takaisin eteläpuolen vuorille pikkulintu- ja korppikotkajahtiin. Saavuimmekin parahiksi keskelle korppikotkaparatiisia. Ainakin 170 hanhikorppikotkaa 3-4 parvessa otti kukkuloiden päällä korkeutta mukanaan kaksi pikkukorppikotkaa sekä muutama käärmekotka! Kotkat ottivat aika nopeasti korkeutta tai katosivat vuorten taa, eikä kotkan kotkaa pian ollut näkyvillä. Pienen stajin ansiosta näimme vielä pari pikkukotkaa sekä kanahaukan, mutta sitten hiljeni, joten siirryimme alas joen rantaan etsimään pikkulintuja. Puskissa kuhisikin ihan mukavasti: pari pähkinänakkelia, leppälintuja, kirjo- ja harmaasieppoja sekä 50 hemppoa saatiin pinnalistamme jatkoksi. Sininärhi, käpytikat ja pensassirkut edustivat myös paikallista jokivarsilinnustoa. Harjoittelimme myös hieman vuorikiipeilyä pienelle mäennyppylälle. Rinteellä näkyi naaras kivikkorastas, mutta sen lisäksi vain liskoja ja perhosia.

Illalla ajettiin 3400 metriä korkean Katalonian korkeimman vuoren sekä 5200 metriä pitkän tunnelin kautta Vielha-nimiseen oikein viehättävään alppimaiseen kaupunkiin, josta palasimme yöpimeässä hotellimme syömään samaan aikaan kuin paikallisetkin.

Rankka päivä

Seuraavana aamuna edessä oli vuoristopäivä. Eipä aikaakaan, kun körötimme jo Besiberri-vuoria kohti. Matkalla saimme ikäväksi yllätykseksemme todeta, että 7 astetta oli hieman liian vähän T-paidalle. Matkalla näimme (aivan väärän näköisiä) pyrstötinttejä, punatulkun sekä kuusi- ja töyhtötinttejä. Perillä tähyiltiin ensin patoa, josko siinä asuneet kalliokiipeijät olisivat näyttäytyneet, mutta ei. Muita lintuja oli kyllä senkin edestä! Alppivarispariskunta touhuili jotain padon seinustalla, sitruunahempvoja pyöri iso parvi marjapensaissa, vuorisirkkuja, rautiaisia ja tiltalteja oli myös liikkeellä. Onnistuimmepa kuulemaan paikallisittain tosi kovan palokärjenkin sekä yleisempiä vihertikkoja.

Kun lämpötila nousi toiselle kymmenelle, lähdimme kiipeämään. Suunnitelmissamme oli nousta n. 2700 metrin korkeuteen ja kiertää n. 9 km pitkä merkitty reitti. Eivätkä aivomme

raksuttaneet lainkaan, kun huomasimme pienen polkumme varressa kyltin, jossa luki jotain, joka sisälsi sanan "expert". No ei siinä mitään, kiipesimme todella jyrkkää reittiä pitkin, joka oli aina silloin tällöin merkitty jonkinmoisilla kepeillä. Reitiltä ei ollut syytä poistua, sen verran korkealla alettiin jo olla, ja joka puolella oli todella jyrkät pudotukset! Paikoin oli hieman hankalampia paikkoja, mutta koko ajan nousiin varsin reippaasti. Jossain vaiheessa totesimme nousun olevan sen verran jyrkkää, ettei samaa reittiä olisi toivoakaan päästä alas. Niinpä meidän täytyisi kulkea koko reitti, kestäisi se kuinka kauan tahansa! Emme voineet kuin toivoa, että reitti ei menisi enää pahemmaksi. Noin kahden tunnin kiipeilyn jälkeen pato näkyi pienenä viivana suoraan alapuolellamme ja karttaa katsottuamme saimme järkytykseksemme todeta siirtyneemme kartalla alle 500 metriä – ja nousu ei näyttänyt olevan lähimainkaan lopussa! Muutamia hanhikorppikotkia leijaili siellä täällä ja kun myös vuorikirvinen, pikkukäpylintu ja hippiäinen saatiin lajeiksi, oli maagiselta tuntunut 200 retkipinnan raja rikottu!

Onneksi kuitenkin maasto muuttui huomattavasti loivemmaksi, ei kuitenkaan sen helpommaksi (jos joku tietää mitä on paha rakkakivikko, niin miettiköön sitä pari kilometriä!). Linnut olivat todella tiukassa, kuten ne meikäläisessä tunturissakin ovat. Onneksi näkyneet linnut olivat sitäkin mielenkiintoisempia. Alppirautiaiset olivat todella kauniita, ääntä kuului enemmänkin, mutta vain kaksi lintua näkyi. Ollessamme aivan korkeimmalla kohdalla etappiamme n. 2700 metrissä, korkeimpien lähihuippujen lähestyessä kolmea kilometriä, Hanna plokkasi kaksi Pyreneiden gemssiä juoksemassa rinnettä alaspäin. Pian seurasi neljä gemssiä lisää ja myöhemmin vielä yksi. Samoilta jalansijoilta löysimme myös kiirunan jätöksiä sekä höyheniä, mutta tarkempaa komppausta ei jaksettu jäädä suorittamaan. Ylhäällä rakkakivikossa reittimme oli merkitty muutamilla päällekkäin kasatuilla kivillä, joita oli noin 50 metrin välein, joten oli onni, että meillä oli kiikarit mukana, muuten eksyminen olisi ollut helppoa. Edelleenkin, vaikka kulku oli hieman helpompaa, ei reitiltä ollut syytä lähteä hortoilemaan – ellei halunnut korppikotkien ruoaksi.

Pian kuitenkin (oltuamme ensin hieman harhapolulla) löysimme oikean risteymäkohdan, josta alkoi alamäki. Lintuja alkoi taas näkyä, etupäässä tiaisia, vuorisirkkuja ja "muleleita". Ensimmäiset lähes vuorikiipeilijän tamineilla varustetut ihmisetkin tulivat vastaan (yllätysyllätys, nyt tajusimme myös kartan merkinnät, tämä puoli reitistä oli merkitty helpompikulkuseksi). Laskeutuessamme muistimme, että olimme saaneet "nuotit" niitystä, jolla asuu murmeleita! Niitty alkoi olla jo lähellä, kun plokkasin ensimmäisen: "Katso Hanna murmeli, ihan sun vieressä. Tommonen majavan kokoinen!". Silloin Hannakin huomasi otuksen, joka jo löntysti hissukseen kiven alle piiloon – se todellakin oli valtava! Pian murmeleita näkyi lisää sekä myös muleleita, "istejä", vuorikirvisiä ja muutama sitruunahemppo ym. Niityltä paluu padolle eli viimeiset kolme kilometriä olivat todella helppokulkuisia – sopivaa turistivaellusreittiä ja turisteja alhaalla riittäkin. Onneksi olimme valinneet ekspertireitin! 9 tuntia lähtömme jälkeen oli kuitenkin ihanaa nähdä vuokra-Corsamme, jossa odotti vielä yksi markan tölkki kokista.

Partakorppikotkaa odottamassa

Seuraava päivä oli sitten tarkoitus ottaa hieman rennommin. Ehdimme jopa nauttimaan makoisan hotelliaamiaisen, ennen kuin lähdimme kohti Boin lähistöllä sijaitsevaa luonnonsuojelualuetta. Alueelle oli lupa kulkea ainoastaan kävellen tai taksilla, mutta totesimme taksin jonottajia olevan aivan liikaa, joten lähdimme vaihteeksi patikoimaan.

Reitti oli kuin valtatie edellispäivään verrattuna, niinpä väsymyksestä huolimatta tarvoimme rehevässä vuoristomaisemassa kaksi ja puoli tuntia yhteen suuntaan, vaikei mitään ihmeellistä vastaan tullutkaan. Nousua oli koko ajan ja maisemat oikein mukavia, pähkinäpensaita ja muutenkin kovin rehevää, paljon perhosia, muttei oikein lintuja – pari maakotkaa, hanhikorppikotkia, jalohaukkoja, koskikara ynnä muuta jo tuttua. Lopulta palasimme todella nopeasti alaspäin ja päätimme ottaa iltapäivän rennosti. Taksilla olisi ehkä päässyt paremmille paikoille.

Viimeinen päivä Pyreneillä oli sitten pyhitetty korppikotkille. Aamiaisen jälkeen pakattuamme lähdimme odottamaan, josko kotkat taas nousisivat ennen puoltapäivää kaartelevaan taivaalle. Löysimmekin korppikotkien istuskelupaikan eräältä jyrkänlehtä ja jäimme odottamaan. Edellisiltana kovana alkanut sade oli juuri loppunut, mutta edelleen oli varsin kylmä. Pari pikkukorppikotkaa istuskeli erillään noin 80 hanhikorppikotkasta, mutta vain kerran näytti siltä, että linnut saisivat tarpeeksi nostovirtauksia alleen. Paikalliset vartijat, kaiketi ihan korppikotkavahteja, kävivät utelemassa, mitä väkeä me olemme. Mutta kotkat vain nököttivät paikoillaan.

Sitten se tapahtui, Hanna plokkasi erimuotoisen suuren korppikotkan, joka nousi vuoren takaa kaartelevaan vuoren päälle. Siinä se oli – partakorppikotka! Olihan sitä jo odotettukin! Ja kyllä se oli hieno, lähes vanha lintu kaarteli hanhikorppikotkien seurattessa sitä katseellaan noin 7 minuuttia alle kilometrin päässä meistä välillä vuoren rinnettä vasten todella komeasti! Heti kun "barbaari" oli jatkanut matkaansa vuorten taakse, plokkasin isohaarahaukan kaartelevasta parin hanhi- ja pikkukorppikotkan seassa. Se oli meille tarpeeksi, joten päätimme lähteä paluumatkalle kohti Mataroa. Matka sujui nopeasti, kun aloin jo tottua paikallisten ajotapoihin. Ei edes komea vaalea pikkukotka hidastanut matkaamme.

Loppuverytelyä

Oriol olikin taas auttamassa meitä auton kanssa (hinta oli muuten n.1000mk/5vrk) ja hänen kyydillään painelimme Premian ja lyhyen ruokailun kautta vielä saman illan aikana yrittämään uudelleen ruosteniskakehrääjää! Vanha ystävämme Raul oli jo pari verkkoa pystyttänyt, kun saavuimme Mataroon, jossa tällä rantakukkulalla kehrääjiä oli pesinyt. Pystyimme vielä pari verkkoa ja sitten alkoi sataa, muttei onneksi liikaa. Verkkoon eksyi vain vanha samettipääkerttukoiras, mutta näimme pariin otteeseen sekä ruosteniskakehrääjän että tavallisen kehrääjän.

Keuyen kenttäamiaisen jälkeen painelimme suoraan Premian lähikukkulalle, josta ihmeteltiin ensin Barcelonan kaupunkia (joka näkyi todella komeasti) sekä alppikirskujien alkanutta muuttoa. Noin 500 lintua ohitti meidät varsin läheltä jääden kaartelevaan kahteen valtavaan parveen. Rinteessä asuvia rusko-, samettipää- ja rusorintakerttuja päästiin näkemäänkin. Houkuttelimme atrapilla viimeisen reissupinnan, taiturikultarinnan ääneen ja onnistuimme näkemään vilauksen siitä. Tämän jälkeen siirryimme ihmettelemään kaiketi Asterixin ja Obelixin tekemää dolmia.

Sitten olikin taas Barcelonan vuoro, sillä vielä oli tuliaisia ostettavana ja tarkoituksena oli tutustua edes yhteen museoon. Pakollisten kuviodien jälkeen palasimme illaksi Premiaan syömään ja jututtamaan Oriolia ja tämän vanhempia. Myöhemmin edessä oli vielä pakkaaminen, sillä aamuvuorohain ohjelmassa oli lähtö kohti lentokenttää ja Suomea. Oriol heitti meidät aamulla lentokentälle ja kotimatkamme alkoi. Hyvästelyämme ja kiitelyämme Oriolin, tämä jatkoi matkaansa taas vaihteeksi Ebro-deltalle rengastamaan.

Retken lajimääräksi saatiin lopulta huikeat 207! Maastopäiviä oli kuitenkin vain 13, ja elokuu ei Kataloniassakaan ole paras mahdollinen lintukuukausi. Kiitos kaikesta retken onnistumisesta kuuluu Oriolille, joka ystävineen oli suunnitellut meille minuuttiaikataulun, joka oli vielä koko ajan voimien ja kiinnostusten mukaan muokattavissa! Yllätykseksemme lintupaikoista löytyi hyvin opastuskeskuksia ja lintutornejakin oli kaikkialla. Suurin vaikeus oli, että vain hyvin harvat katalonialaiset puhuivat englantia.

Lintujen lisäksi näimme ja koimme paljon muutakin todella ihmeellistä: maisemat, joita näimme, nisäkkäät (etupäässä murmelit ja gemssit), liskot, käärmeet sekä tietysti kaikki mukavat katalonialaiset, jotka tapasimme, tekivät häämatkastamme ikimuistoisen!

LAJILISTA

1. Pikku-uikku	105. Minervanpöllö
2. Silkki-uikku	106. Kyläpöllönen
3. Välimerenliitäjä	107. Kehräjä
4. Suula	108. Ruosteniskakehrääjä
5. Merimetso	109. Tervapääsky
6. Karimetso	110. Vaaleakiitäjä
7. Pikkuhaikara	111. Alppikiitäjä
8. Yöhaikara	112. Harjalintu
9. Lehmähaikara	113. Kuningaskalastaja
10. Rääkkähaikara	114. Mehiläissyöjä
11. Silkkihaikara	115. Sininärhi
12. Harmaahaikara	116. Aleksanterinkaija
13. Ruskohaikara	117. Munkkiaratti
14. Kattohaikara	118. Palokärki
15. Pronssi-iibis	119. Vihertikka
16. Flamingo	120. Käpytikka
17. Kyhmyjoutsen	121. Käenpiika
18. Ristisorsa	122. Kiuru
19. Sinisorsa	123. Töyhtökiuru
20. Harmaasorsa	124. Kivikkokiuru
21. Jouhisorsa	125. Kangaskiuru
22. Lapasorsa	126. Lyhytvarvaskiuru
23. Tavi	127. Pikkukiuru
24. Heinätavi	128. Törmäpääsky
25. Punasotka	129. Haarapääsky
26. Punapäänarsku	130. Ruostepääsky
27. Tukkasotka	131. Rästaspääsky
28. Partakorppikotka	132. Vuorikirvinen

29. Hanhikorppikotka	133. Niittykirvinen
30. Pikkukorppikotka	134. Metsäkirvinen
31. Sääksi	135. Västäräkki
32. Maakotka	136. Keltavästäräkki
33. Käärmeotka	137. Virtavästäräkki
34. Pikkukotka	138. Peukaloinen
35. Vuorikotka	139. Koskikara
36. Isohaarahaukka	140. Rautiainen
37. Ruskosuohaukka	141. Alppirautiainen
38. Hiirihaukka	142. Punarinta
39. Mehiläishaukka	143. Etelänsatakieli
40. Varpushaukka	144. Leppälintu
41. Kanahaukka	145. Mustaleppälintu
42. Tuulihaukka	146. Kivitasku
43. Nuolihaukka	147. Rusotasku
44. Välimerenhaukka	148. Mustapäätasku
45. Muuttohaukka	149. Sinirastas
46. Punapyy	150. Kivikkorastas
47. Fasaani	151. Laulurastas
48. Luhtakana	152. Mustarastas
49. Liejukana	153. Mustapääkerttu
50. Nokikana	154. Lehtokerttu
51. Kruununokikana	155. Samettipääkerttu
52. Sulttaanikana	156. Rusorintakerttu
53. Meriharakka	157. Ruskokerttu
54. Avosetti	158. Ruokokerttunen
55. Pitkäjalka	159. Sarakerttunen
56. Paksujalka	160. Osmankäämikerttunen
57. Pääskykahlaaja	161. Heinäkerttu
58. Pikkutylli	162. Ruokosirkkalintu
59. Tylli	163. Silkkikerttu
60. Mustajalkatylli	164. Rytikerttunen
61. Tundrakurmitsa	165. Rastaskerttunen
62. Kapustarinta	166. Taiturikultarinta
63. Töyhtöhyppä	167. Pajulintu
64. Isosirri	168. Tiltalti
65. Pulmussirri	169. Hippiäinen
66. Karikukko	170. Tulipäähippiäinen
67. Suosirri	171. Harmaasieppo
68. Kuovisirri	172. Kirjosieppo
69. Lapinsirri	173. Talitiainen
70. Pikkusirri	174. Kuusitiainen
71. Liro	175. Sinitäinen

72. Metsäviklo	176. Töyhtötiainen
73. Rantasipi	177. Pyrstötiainen
74. Punajalkaviklo	178. Pussitiainen
75. Mustaviklo	179. Pähkinänakkeli
76. Valkoviklo	180. Etelänpuukiipijä
77. Mustapyrstökuiri	181. Pikkulepinkäinen
78. Punakuiri	182. Punapäälepinkäinen
79. Isokuovi	183. Mustaotsalepinkäinen
80. Pikkukuovi	184. "Isolepinkäinen"
81. Taivaanvuohi	185. Harakka
82. Suokukko	186. Närhi
83. Merikihu	187. Naakka
84. Naurulokki	188. Alppivaris
85. Kaitanokkalokki	189. Nokivaris
86. Mustanmerenlokki	190. Korppi
87. Etelänharmaalokki	191. Kottarainen
88. Välimerenlokki	192. Mustakottarainen
89. Selkälokki	193. Kukankeittäjä
90. Pikkutiira	194. Varpunen
91. Riuttatiira	195. Pikkuvarpunen
92. Hietatiira	196. Peippo
93. Kalatiira	197. Hemppo
94. Räyskä	198. Tikli
95. Mustatiira	199. Viherpeippo
96. Valkoposkitiira	200. Vihervarpunen
97. Kalliokyyhky ja Kesykyyhky	201. Sitruunahemppo
98. Uttukyyhky	202. Keltahemppo
99. Sepelkyyhky	203. Punatulkku
100. Turkinkyyhky	204. Pikkukäpylintu
101. Turturikyyhky	205. Pensassirkku
102. Käki	206. Harmaasirkku
103. Töyhtökäki	207. Vuorisirkku
104. Tornipöllö	